

KAMENNÝ OBAL ZEMĚ SE TŘESE

Díky pohybu litosférických desek vzniká zemětřesení

Denně jich je cca 2500 => 1 milion zemětřesení za rok – avšak jen málo jich působí škody (většina je v neobydlených oblastech a na dně oceánu)

Silná zemětřesení jsou ve státech, které leží na styku litosférických desek (Čína, Japonsko, západ USA, Mexiko, Peru, Itálie, Turecko)

Zemětřesení se hodnotí podle stupnice

I. Nepocítěno	Zemětřesení nebylo pocítěno.
II. Stěží pocítěno	Pocítěno jen velmi málo jednotlivci v klidu v domech.
III. Slabé	Pocítěno uvnitř budov některými osobami. Lidé v klidu pocítují jako houpání nebo lehké chvění.
IV. Značně pozorované	Zemětřesení uvnitř budov cítí mnozí, venku jen výjimečně. Někteří lidé jsou probuzeni. Okna, dveře a nádobí drnčí.
V. Silné	Uvnitř budov cítí většina, venku někteří. Mnozí spící se probudí. Někteří jsou vystrašení. Budovy vibrují. Visící objekty se značně houpají. Malé předměty se posouvají. Dveře a okna se otvírají a zavírají.
VI. Mírně ničivé	Mnozí lidé jsou vystrašení a vyběhají ven. Některé předměty padají. Mnohé budovy utrpí malé nestrukturální škody jako např. vlásečnicové trhliny nebo odpadnuté malé kousky omítky.
VII. Ničivé	Většina lidí je vystrašena a vyběhává ven. Nábytek se posouvá. Předměty padají z polic ve velkém množství. Mnohé dobře postavené běžné budovy utrpí střední škody: malé trhliny ve zdech, opadá omítka, padají části komínů; ve stěnách starších budov jsou velké trhliny a příčky jsou zřícené.
VIII. Těžce ničivé	Mnozí lidé mají problémy udržet rovnováhu. Mnohé domy mají velké trhliny ve stěnách. Některé dobře postavené běžné budovy mají vážně poškozené stěny. Slabé starší struktury se mohou zřít.
IX. Destruktivní	Všeobecná panika. Mnoho slabých staveb se řítí. I dobře postavené běžné budovy utrpí velmi těžké škody: těžké poškození stěn a částečně i strukturální škody.
X. Velmi destruktivní	Mnohé dobře postavené běžné budovy se řítí.
XI. Devastující	Většina dobře postavených běžných budov se řítí. I některé seismicky odolné budovy jsou zničeny.
XII. Úplně devastující	Téměř všechny budovy jsou zničeny.

Stupnici si opište do sešitu. Můžete použít i tu v učebnici na straně 34.

Video: Jak vzniká zemětřesení - Nezkreslená věda (8 min.)

OHEŇ A KAMENÍ Z NITRA ZEMĚ

sopečná činnost

Sopky – kuželovité vyvýšeniny, z nichž z nitra Země vytékají rozžhavené a roztavené horniny

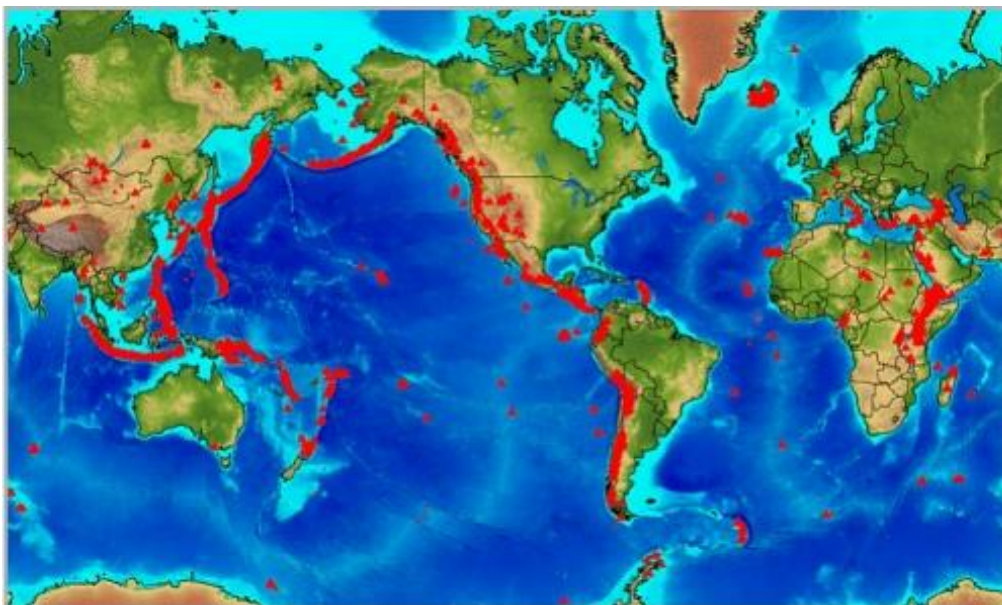
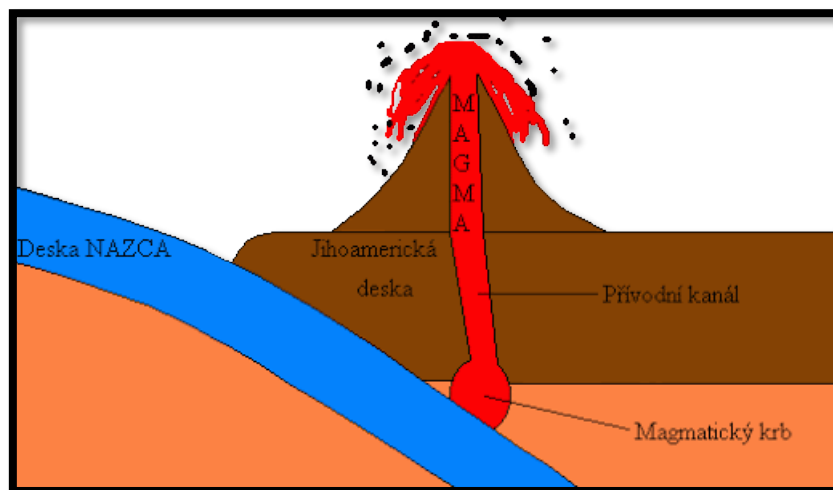
Magma (rozžhavené a roztavené horniny) – hromadí se v magmatickém krbu a na povrch se dostane přes kráter a z magmatu se stane láva

Ze sopek rovněž unikají plyny a popel

Sopečnou činností vznikají pohoří (sopečná) – Doupovské hory, České středohoří

Voda v okolí magmatu se zahřívá až na bod varu a vytryskne na povrch => gejzír

Nakreslit obr. 35 strana 35

Video: Zeměpis světa – Vulkány (18 min.), Nezkreslená věda II: 7. Jak vzniká zemětřesení (od 4. min.), Litosféra (4 min.)